

Pirkkalan moderni rakennusperintö

Rakennetun ympäristön selvitys

2008

Miia Hinnerichsen

Pirkkalan moderni rakennusperintö

Rakennetun ympäristön selvitys 2008

Miia Hinnerichsen

Kannen suunnittelu ja valokuvat Miia Hinnerichsen

Johdanto	1
Karttaliite 1: Inventoidut kohteet ja alueet.....	3
Pirkkalan modernin rakennusperinnön piirteitä.....	4
Kohteiden ja alueiden kulttuurihistorialliset arvot.....	5
Modernin rakennusperinnön vaaliminen ja toimenpidesuosituksset.....	6
Inventointiaineisto.....	8
Haikka	
Loukonlahden asuinalue, arvoalue.....	8
Naistenmatka	
Huovin asuinalue.....	12
Kyöstin asuinalue.....	16
Pirkkalan keskusta (kuntakeskus)	21
Turrin asuinalue, arvoalue.....	26
Inventoidut kiinteistöt	
1. Koulukeskus.....	30
2. Kunnanvirasto ja virkailijatalo.....	33
3. Pirkkalan uusi kirkko.....	36
4. Suupankujan kerrostalot.....	40
5. Tuuliniemen huvila.....	43
Partola	
Inventoidut kiinteistöt	
6. As Oy Kotkanpesä.....	46
7. Partoniemi.....	49
8. Talo Palmroth.....	52
9. Villa Palmroth.....	55
Lähteet ja kirjallisuus.....	58
Liitteet	
Liite 1: Hakemisto: Inventoidut kohteet ja alueet.....	59

Johdanto

Pirkkalan taajama-alueelle on tekeillä uusi yleiskaava, minkä pohjaksi Pirkkalan kunta on tilannut tämän suppean modernin rakennusperinnön selvityksen. Työn tarkoituksena on määrittellä modernin rakennusperinnön kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet ja alue-kokonaisuudet Pirkkalassa. Selvitys täydentää vuonna 2002 tehtyä laajempaa Pirkkalan rakennetun kulttuuriympäristön selvitystä. Tutkimuksia tulisikin tarkastella rinnakkain.

Modernin rakennusperinnön selvitys koskee kunnan uudemmassa rakennuskannasta valittuja 1930-1990-luvun välisenä aikana syntyneitä kohteita ja alueita. Kohteet valikoitiin yhteistyössä kunnan maankäytön ja maanmittauksen viranhaltijoiden kanssa. Selvitykseen valitut alueet ovat Loukonlahti, Huovi, Kyösti ja Turri, jotka ovat rakennuskannaltaan tyypilisiä ja kohtalaisen yhtenäisiä 1960-70-lukujen aikana syntyneitä asuinalueita. Lisäksi tutkittiin Pirkkalan keskustan liike- ja asuinalue. Selvitykseen valittuja yksittäisiä rakennuksia tai rakennusryhmiä oli yhdeksän. Valitut kohteet edustavat rakennustaiteellisesti merkittävää suomalaista modernia arkkitehtuuria tai niillä on käyttötarkoituksen tai sijainnin tuomaa merkitystä. Selvityksessä käsitellyt kohteet ja alueet selviävät tarkemmin kartta-liitteestä 1: Inventoidut kohteet ja alueet, s. 3.

Arvojen määrittelemiseksi tutkittiin alueen ja sen rakennusten historia ja nykytila suppean rakennusinventoinnin avulla. Inventointityöhön ovat kuuluneet esiselvitykset, arkistotyös-kentely, kenttätyöt alueella sekä alueen dokumentointi digitaalivalokuvaamalla. Kenttätutkimukset tehtiin 22.-24.1.2008 ja ne kohdistuivat rakennusten ulkosiin ominaisuuksiin. Sisätiloja ei suppean selvityksen puitteissa ollut mahdollista inventoida. Inventoinnin lähde-materiaalina on käytetty Pirkkalan kunnan rakennusvalvonnan arkistoimia rakennuslupa-piirroksia, kirjallisuutta, kartta-aineistoja ja haastattelutietoja.

Tutkimustulokset koottiin tämän raportin muotoon. Raportissa kuvataan aluksi yleispiirteisesti Pirkkalan modernia rakennusperintöä ja annetaan sitten sitä koskevia yleisiä toimenpidesuosituksia. Raportin loppuosan muodostavat alue- ja kohdeinventointitiedot kuvaliitteineen. Kohteiden ja alueiden inventointitiedot on jaettu maarekisterikylittäin. Ensin on käsitelty kunkin kylän inventoidut alueet ja sitten inventoidut kohteet aakkosjärjestyksessä. Raportti ja tutkimuksen aikana syntynyt kuvamateriaali on toimitettu Pirkkalan kunnalle.

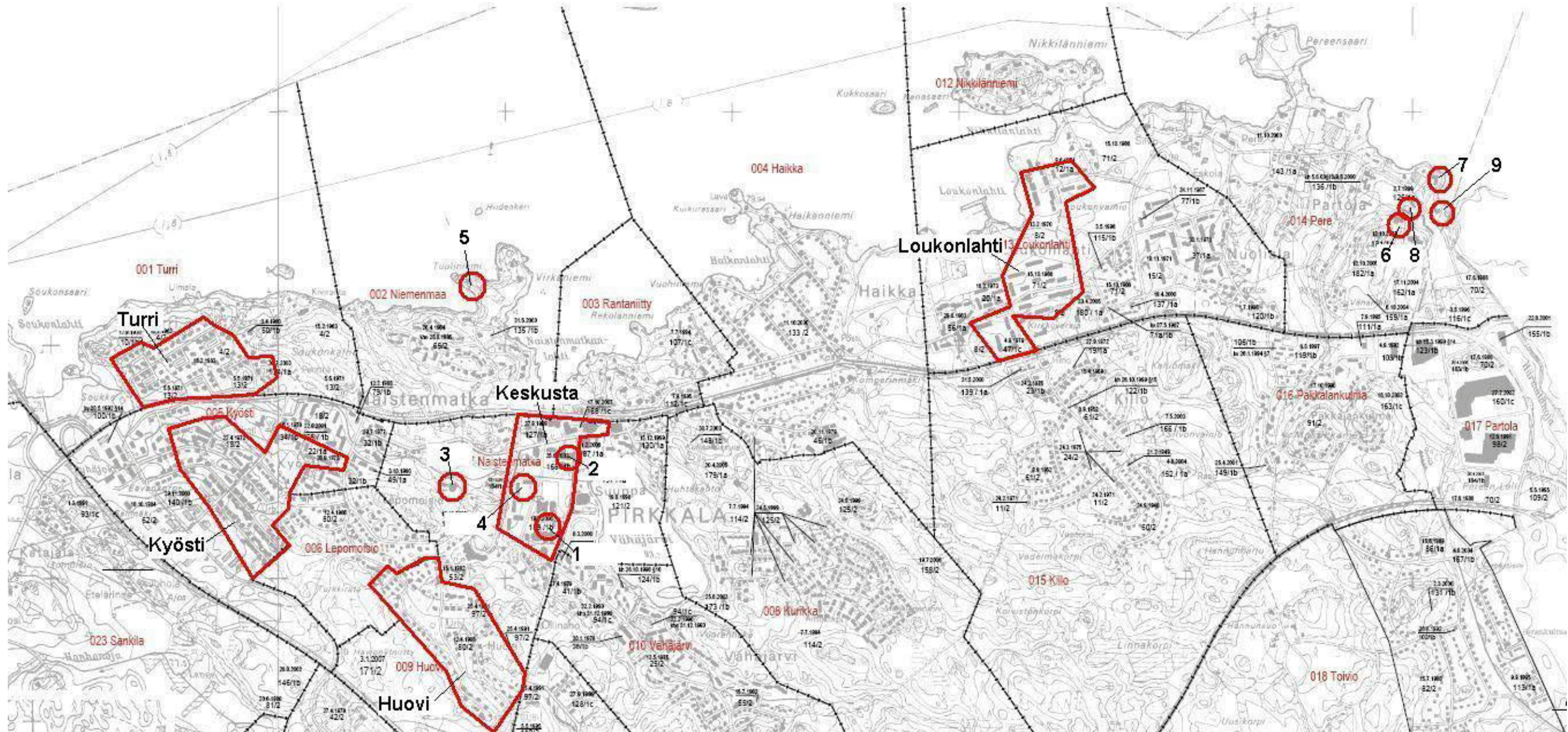
Kokonaisuudessaan aikaa työn tekemiseen käytettiin kaksi viikkoa, 16.-29.1.2008. Kireän aikataulun vuoksi yksittäisten rakennusten rakennushistorioiden selvittäminen jäi osittain pinnalliseksi, eikä esimerkiksi kaikkien kohteiden tarkkoja rakennusvuosia ollut tämän tutkimuksen puitteissa mahdollista selvittää. Alueinventointitiedot ovat samoin yleispiirteisiä, mistä johtuen etenkin arvoalueiksi määriteltyjen Loukonlahden ja Turrin asuinalueiden rakennuskanta tulisi mahdollisten tulevien maankäyttösuunnitelmien yhteydessä tutkia yksityiskohtaisemmin.

Uudempaa, 1950-luvun jälkeen syntynyttä rakennusperintöä on Suomessa tutkittu vielä melko vähän, eikä sitä useinkaan mielletä riittävän vanhaksi tai arvokkaaksi. Ajan

rakennuskanta on kuitenkin selvästi ikääntymässä ja alueiden ja rakennusten tutkiminen ajankohtaista vilkkaan uudisrakentamisen ja alueiden mahdollisen täydennysrakentamisen vuoksi. Pirkkalan kunnassa, kuten muissakin nopeasti kehittyneissä suomalaisissa maaseutukunnissa, on monia hienosti modernia rakennusperintöä ja asuinalueita edustavia viihtyisiä asuinalueita ja modernin arkkitehtuurin kohteita, joiden säilyminen kehittyvässä kunnassa tulisi turvata myös tulevaisuudessa.

Tampereella 29.1.2008
Miia Hinnerichsen

Inventoidut kohteet ja alueet

Inventoidut alueet:

Huovin asuinalue
 Kyöstin asuinalue
 Loukonlahden asuinalue, arvoalue
 Pirkkalan keskusta (kuntakeskus)
 Turrin asuinalue, arvoalue

Inventoidut kohteet:

1. Koulukeskus
2. Kunnanvirasto ja virkailijatalo
3. Pirkkalan uusi kirkko
4. Suupankujan kerrostalot
5. Tuuliniemen huvila
6. As Oy Kotkanpesä
7. Partoniemi
8. Talo Palmroth
9. Villa Palmroth

Pirkkalan modernin rakennusperinnön piirteitä

Pirkkalan kunta on kasvanut nopeasti 1930-luvulta alkaen. Suunnitelmallinen taajamakehitys asuinalueiden asemakaavoitusta vastaavine rakennussuunnitelmineen on perua samalta ajalta. Ensimmäiset suunnitelmallisesti toteutetut asuinalueet olivat Haikka, Killo ja Toivio, jotka on pääosin rakennettu 1940-luvulla ja 1950-luvun alussa. Ne edustavat jälleenrakennuskauden arkkitehtuuria, jolle ominaisia olivat puolitoistakerroksiset, lyhyen suorakaiteen muotoiset, satulakattoiset ns. rintamamiestalo-tyypiset omakotitalot.

Seuraavaksi, 1960-70-lukujen aikana, rakentuivat tämän selvityksen puitteissa tarkastellut Loukonlahden, Huovin, Kyöstin ja Turrin asuinalueet sekä Pirkkalan kuntakeskus. Ajan asuinalueille tyypillisimpiä piirteitä ovat selkeästi erotetut kerros- ja pientaloalueet, vaalean-sävyiset betonielementtirakennukset ja tummansävyiset matalaprofiiliset pientalot. Asuin-aluesuunnittelussa näkyy selviä yhtenäisiä piirteitä myös liikennejärjestelyissä. Kullakin alueella on pääväylänsä, josta erkanevat rauhallisemmat ja kapeammat asuinkadut. Alueet on pääasiassa rakennettu peltoalueille, mutta ne ovat ajan kuluessa vehreytyneet viihtyisiksi puistomaisiksi alueiksi.

Pirkkalan keskustan rakennettu ympäristö edustaa pääosin tyypillistä sotienjälkeistä modernismia ja maaseututaajaman suunnittelua. Rakennuskannasta valtaosa on syntynyt 1950-1980-lukujen aikana. Kehittyvälle ja yhä kasvavalle kunnalle tunnusomaisesti Pirkkalan kuntakeskus kasvaa ja kehittyy edelleen. Uusi kirkko rakennettiin 1990-luvun puolivälissä ja uusia liike- ja asuinrakennuksia rakennetaan parhaillaan Suupantielle. Keskustan rakennettu ympäristö onkin ajallisten kerrostumiensa vuoksi moni-ilmeinen.

Pirkkalalle tunnusomainen ranta-alueiden huvila-asutus on syntynyt pääosin 1900-luvun alkupuolen kuluessa. Tämän selvityksen yhteydessä tarkasteltiin muutamia modernimpia selkeän funktionalistisiakin piirteitä omaavia rakennuksia. Yksilölliset huvilat ovat arkkitehtuuriltaan kiinnostavia ja rakennustaiteellisesti merkittäviä.

Pirkkalan modernin rakennusperinnön suunnittelijoina toistuvat Pekka Ilveskosken, Taito Uusitalon ja Olavi Suvitien nimet. Nämä arkkitehdit ovatkin vaikuttaneet suunnittelu-panoksellaan merkittävästi kunnan merkittävän modernin rakennusperinnön syntyyn.

Kohteiden ja alueiden kulttuurihistorialliset arvot

Rakennuksia ja aluekokonaisuuksia arvotetaan niiden kulttuurihistoriallisten arvojen perusteella. Kulttuurihistoriallisilla arvoilla tarkoitetaan niitä ominaispiirteitä, jotka tekevät rakennuksesta tai alueesta ainutlaatuisen. Ominaispiirteissä korostuu paikallisuus, sillä ne ovat juuri tietylle alueelle tyypillisiä piirteitä. Ominaispiirteistä muodostuu alueen tai rakennuksen luonne, minkä vuoksi näiden piirteiden säilyttäminen on olennaista koko alueen tai kohteen omaleimaisuuden ja ainutlaatuisuuden säilymiseksi. Tässä selvityksessä kunkin kohteen kulttuurihistorialliset arvot on käsitelty erikseen kohteen inventointitietojen yhteydessä sivulta 8 alkaen.

Tässä selvityksessä käytetään kulttuurihistoriallisia arvoja määriteltäessä vakiintunutta kolmijakoa: 1) rakennushistorialliset arvot, 2) historialliset arvot ja 3) ympäristöarvot. Rakennushistorialliset arvot liittyvät rakennuksen arkkitehtoniin, rakennusteknisiin tai rakennusperinteisiin ominaisuuksiin. Rakennus saattaa esimerkiksi edustaa jotain arkkitehtonista tyyliä, kuten 1930-luvun funktionalismia tai olla oman aikakautensa ja alueensa rakennusperinteen tyypillinen edustaja. Historialliset arvot ovat arvoista moninaisimmat. Ne liittyvät mm. rakennuksen tai alueen asuttamiseen, talouteen, tapahtumiin, merkkien-kilöihin tai sosiaalishistoriaan. Taloushistoriallisesti arvokas kohde liittyy esimerkiksi teollisuuteen, kauppaan tai liikenteeseen. Sosiaalishistoriallisesti arvokas kohde taas kertoo alueelle tyypillisestä sosiaalisesta kerrostumasta tai elämäntavasta. Ympäristöarvot puolestaan liittyvät rakennuksen sijaintiin ja näkyvyyteen. Rakennus voi olla maisemallisesti tai kaupunkikuvallisesti merkittävä, sijaita näkyvällä paikalla tai kuulua osaksi merkittävää ympäristö- tai rakennuskokonaisuutta.

Lisäksi on syytä muistaa, että inventoitaessa tarkastellaan rakennusta tai aluetta nykyasussaan. Jos alkuperäiset piirteet ovat kadonneet on myös rakennuksen tai alueen arvo usein menetetty. Alkuperäisessä asussaan säilynyt kohde on aina arvokkaampi kuin voimakkaasti muutettu.

Modernin rakennusperinnön vaaliminen ja toimenpidesuosituksset

Pirkkalan modernin rakennusperinnön säilymiseksi on syytä antaa tässä muutamia yleisluontoisia toimenpidesuosituksia. Yksityiskohtaisempia suosituksia on annettu tämän luvun jäkeisessä inventointiaineistossa kunkin alueen tai kohteen yhteydessä erikseen.

Pirkkalan modernit asuinalueet ovat syntyneet 1960-70-lukujen aikana. Ne kertovat aikansa suomalaisesta asuinuuesuunnittelusta ja -rakentamisesta. Niistä yhtenäisimpänä ja parhaiten alkuperäisessä asussaan ovat säilyneet Loukonlahti ja Turri. Huovi ja Kyösti ovat rakennuskannaltaan epäyhtenäisempiä, mutta molemmissa on selkeitä ajallisesti ja arkkitehtonisesti yhtenäisiä osa-alueita. Ajan asuinuueille tyypillisimpiä piirteitä ovat selkeästi erotetut kerros- ja pientaloalueet, vaaleansävyiset betonielementtirakennukset ja tummansävyiset matalaprofiiliset pientalot.

Asuinuueiden ominaispiirteitä tulisi vaalia välttämällä alueiden täydennysrakentamista ja merkittäviä rakennusten ulkoasun muutoksia. Erityisesti pientalojen matalien kattolinjojen säilymiseen tulisi kiinnittää huomiota. Olemassa olevat viher- ja puistoalueet tulisi säilyttää alueen asukkaiden virkistyskäytössä. Puistoalueiden käyttöä voisi myös tehostaa yhteistyössä asukkaiden kanssa. Epäyhtenäisempien alueiden ilmettä voisi kohentaa suosimalla tonttien rajaamista esimerkiksi pensasaidoilla. Alueiden rakennusinventointi-tiedot eivät ole vielä kattavat ja mahdolliset uudet maankäyttösuunnitelmat, kuten asuinuueiden laajennukset tai purkulupa-asiat edellyttävät inventoinnin täydentämistä ja syventämistä.

Pirkkalan keskustan rakennettu ympäristö edustaa pääosin tyypillistä sotienjälkeistä modernismia ja maaseututaajaman suunnitelua. Rakennuskannasta valtaosa on syntynyt 1950-1980-lukujen aikana. Keskustan voimakas uudistaminen ja täydentäminen ovat käynnissä. Muutosten yhteydessä tulisi pyrkiä säilyttämään olemassa olevan rakennuskannan arkkitehtoniset ominaispiirteet ja sopeuttaa uudisrakennukset niihin. Keskustan rakennetun ympäristön moni-ilmeisyys ja ajalliset kerrostumat ovat sen keskeinen ominaispiirre, jonka tulisi säilyä myös tulevaisuudessa. Kuten asuinuueidenkin, myös kuntakeskuksen rakennusinventointitiedot ovat pinnalliset. Mahdolliset uudet maankäyttösuunnitelmat ja esimerkiksi purkulupa-asiat edellyttäisivät yksityiskohtaisempaa selvitystä.

Selvitykseen kuuluneet Pirkkalan ranta-alueen huvilat ja huvilamaiset omakotitalot ovat varsin yksilöllisiä, eikä niillä siksi juurikaan ole yhteisiä ulkoasuun liittyviä ominaispiirteitä. Rakennustaiteellisesti arvokkaina niiden arkkitehtoniset piirteet tulisi säilyttää mahdollisimman muuttumattomina, eikä julkisivuihin tulisi tehdä merkittäviä rakennuksen muotoa ja ilmettä muuttavia muutoksia. Lisäksi rakennuksia korjattaessa tulisi käyttää ajalle tyypillisiä ratkaisuja ja rakennusmateriaaleja.

Kaikille huviloille on tyypillistä väljä, yksityisyyden säilyttävä rakentamisen tapa, joka tulisi säilyttää välttämällä liian lähelle sijoitettavaa uudisrakentamista. As Oy Kotkanpesän (Partolantie 8) tapauksessa yksityisyys ja väljyys on jo menetetty rakenteilla olevan rivitaloyhtiön vuoksi. Rannan välittömässä läheisyydessä sijaitseville Tuuliniemen,

Partoniemen ja Villa Palmrothin huviloille on lisäksi ominaista rakennusten ja rannan välinen yhteys, joka tulisi säilyttää. Partolan ranta-alueen huviloista Partoniemi ja Villa Palmroth ovat oikeutetusti suojeltu asemakaavassa.

Nykyinen maankäyttö- ja rakennuslaki asettaa maankäytön suunnittelun lähtökohdaksi olemassa olevan rakennuskannan säilyttämismahdollisuuksien tutkimisen kohteen kulttuurihistoriallisista arvoista riippumatta. Maankäytön suunnittelun tavoitteena tulisikin olla rakennetun ympäristön kauneuden ja kulttuuriympäristön vaaliminen. Kauneutta ja arkkitehtonisia arvoja voi olla yhtä hyvin loisteliaassa funkkishuvilassa kuin 1960-70-lukujen pelkistetyissä betonielementtitaloissa. Uudisrakentaminen tulisi sovittaa vanhaan rakennustapaan ja muutoinkin toteuttaa alueen ja sen rakennusten ominaispiirteitä kunnioittaen. Rakennusten ja niiden arvokkaiden kulttuurihistoriallisten ominaispiirteiden säilymisessä keskeinen rooli on myös kiinteistöjen omistajilla ja asukkailla. Rakennukset eivät säily ilman hoitoa ja käyttöä.

Loukonlahden asuinalue - Arvoalue

Pirkkalan modernin rakennusperinnön selvitys 2008

Kunta	Pirkkala		
Kylä	Haikka	Alue no	1
Alueen nimi	Loukonlahti	Aluetyyppi	Asuinalue

Historia

Nykyisin Loukonlahden asuinalueena tunnettu alue on kuulunut pääosin Haikan maarekisterikylään ja siellä sijainnen Haikan kartanon maihin. Osa uudemmasta alueesta on kuulunut Nuolialan kylään. Alue oli ennen asuinalueen rakentamista pääosin metsää ja peltoa. Siellä sijaitsivat ennestään vain Nuolialan koulun rakennukset, opettajien asuntola, seurakuntakoti sekä noin 5-8 asuinrakennusta.

Asuinalueen rakentaminen käynnistyi aluerakennussopimukseen perustuen Kirkkoveräjällä vuonna 1968 ja laajeni seuraavina vuosina Kreetanmutkaan ja Loukonrantaan. Rakentaminen jatkui Läpikäytävän ja Eskolan alueella vuosina 1977-1980, Kirkkokadulla 1984 ja vielä ns. Tonttukylän alueella vuosina 1987-89. Tässä selvityksessä tarkastellaan Loukonlahden vanhinta, 1960-70-luvuilla rakennettua osaa, jossa ei ollut aiempaa rakennuskantaa (ks. karttaote s. 10).

Ympäristö

Loukonlahden asuinalue sijaitsee Pirkkalan kuntakeskuksen itäpuolella, Nuolialantien pohjoispuolella. Se rajoittuu pohjoisessa Pyhäjärveen ja Nikkilänniemeen, idässä Peraan ja lännessä Haikan alueisiin. Tiiviin ja osin melko massiivisenkin rakentamisen vastapainona Loukonlahden rantavyöhykkeellä on laajat virkistys- ja ulkoilualueet, venesatama ja uimaranta.

Kuvaus

Loukonlahden asuntoalueen varhaisvaiheen kaikkien rakennusten suunnittelusta vastasi arkkitehti (safa) Pekka Ilveskoski (1931 – 1987). Ilveskoski oli suomalainen arkkitehti, jolla oli oma arkkitehtitoimisto Tampereella. Tunnetuin Ilveskosken suunnittelemista rakennuksista on Tampereella sijaitseva Näsinneulan näkötorni (1971). Hänen muita töitään ovat mm. Tampereen Poliisitalo (1963), Pirkkalan lukio (1973) ja Sara Hildenin taidemuseo (1979, yhdessä Asko Rasinperän kanssa).

Loukonlahden rakennustöistä vastasi pääosin Nopan rakennusliike. 1960-70-lukujen aikana alueelle rakennettiin 9 kerrostaloa, 20 rivitaloa, lämpökeskus ja 1 liikerakennus. Rakennukset on sijoitettu porrastetusti maaston mukaisesti, niin että korkeimmat kerrostalot ovat eteläisimpinä metsäisissä rinteissä ja matalat yksi tai kaksikerroksiset rivitalot ovat niiden edessä alavammalla maalla. Näin massiivisetkin talot on saatu sopeutumaan maastoon ja mahdollisimman monesta asunnosta on järvinäköala.

Rakennukset ovat betonielementtirunkoisia ja tasa- tai pulpettikattoisia. Julkisivut on pääsääntöisesti rapattu ja maalattu valkoisiksi. Tehosteena on käytetty ruskehtavia, vihertäviä tai tummanruskeita julkisivulevyjä ja mäntypanelointia. Ikkunoiden puitteet ovat tummanruskeiksi petsattuja ja ulko-ovet useimmiten lakattuja ikkunallisia puuvia. Alueen arkkitehtoninen yleisilme on selkeä ja harmoninen.

Loukonlahden asuinalueen asunnot ovat pääosin omistusasuntoja. Kerrostalot ovat 2-5-kerroksisia ja niiden asunnot 1-4h+k. Korkeimmissa taloissa on hissit. Rivitalot ovat yksi tai kaksi kerroksisia, rinteeseen sijoitetuissa taloissa on myös kellarikerros. Rivitaloasunnot vaihtelevat kooltaan 80-170 m² välillä ja niiden huoneluku on 3-7h+k. Osassa Loukonlahdentien rivitalojen asunnoista on jopa uima-altaat.

Kaava Asemakaava **Vahvistamis pvm** 9.6.1971;
aluerakennussopimus 1960-luvun lopulta

Lähteet

Asemakaavat, Pirkkalan kunta; rakennuslupapiirustukset, Pirkkalan kunta; Pitkin poikin Pirkkalaa, 1997; Pirkkalan rakennetun kulttuuriympäristön selvitys, 2002.

Kulttuurihistorialliset arvot

Rakennushistoriallinen arvo	Arkkitehtoninen
Historiallinen arvo	
Ympäristöarvo	Maisemakokonaisuus

Arvojen perustelut

Yhtenäinen ja lyhyessä ajassa rakennettu Loukonlahden asuinalue kertoo esimerkillisesti aikansa laadukkaasta suomalaisesta asuinaluesuunnittelusta ja -rakentamisesta. Alueen yhtenäisyys syntyy ajallisesta yhtenäisyydestä ja yhtenäisistä rakennusmateriaaleista, sekä ennenkaikkea arkkitehti Pekka Ilveskosken alueelle suunnittelemissa rakennuksissa. Rakennuksilla on selkeää arkkitehtonista arvoa. Rakennuskannan yhtenäisyyden ja onnistuneesti toteutetun rakennuskaavan vuoksi aluetta on pidettävä arvoalueena, joka muodostaa merkittävän maisemakokonaisuuden.

Lisätiedot ja toimenpidesuositukset

Asuinalueen rakennuskannan yhtenäisyys ja väljyys tulisi ehdottomasti pyrkiä jatkossa säilyttämään, välttämällä alueen täydennysrakentamista ja merkittäviä rakennusten ulkoasun muutoksia. Erityisen kielteisesti tulisi suhtautua rakentamiseen Pyhäjärven rannan ja nykyisten asuinrakennusten väliin. Olemassa olevat laajat viher- ja puistoalueet tulisi säilyttää alueen asukkaiden virkistyskäytössä. Viheralueilla on myös tärkeä rooli omaleimaisen alueen rajaajina muusta rakennetusta ympäristöstä, minkä vuoksi niiden säilyminen on ensiarvoisen tärkeää. Alueen rakennusinventointitiedot eivät ole vielä kattavat. Mahdolliset uudet maankäyttösuunnitelmat edellyttävät inventoinnin täydentämistä ja syventämistä.

Liitteet

Kuvaliite: karttaote ja valokuvat
CD-rom levy: Pirkkalan modernin rakennusperinnön selvitys 2008

Inventoija	Miia Hinnerichsen	Inventointipvm	23.1.2008
Tallentaja	Miia Hinnerichsen	Tallennuspvm	28.1.2008

Kunta	Pirkkala		
Kylä	Naistenmatka	Alue no	2
Alueen nimi	Huovi	Aluetyyppi	Asuinalue

Historia

Pirkkalan kunta osti vuonna 1949 Kyöstin tilan, johon myös nykyinen Huovin alue kuuluu. Kunta sai Kyöstistä merkittävän maa-alueen asutusta, teollisuutta ja kunnallisia palveluita varten. Valtaosa nykyisestä asuinalueesta oli peltoja tai metsää. Alueella oli vain muutamia asuinrakennuksia, jotka sittemmin ovat valtaosaltaan kadonneet. Vanhoja talousrakennuksia on vielä nähtävillä mm. Miekkatien päässä olevien omakotitalojen pihossa.

Huovista myytiin joitakin tontteja heti 1950-luvun alussa. Uuden rakennuslain mukainen rakennuskaava vahvistettiin Huovin ja viereisen Lepomoision alueilla vuonna 1960. Aluetta täydennettiin uudella kaavalla vuonna 1988 ja koillisosia vielä vuonna 1991. Alueen eteläosassa Pyhäjärventien ja asuinalueen välissä on laaja peltoalue, joka on vuonna 2007 pääosin kaavoitettu teollisuustonteiksi. Tässä selvityksessä tarkasteltiin asuinalueita (ks. karttaote s. 14)

Ympäristö

Huovin alue sijaitsee Pirkkalan kuntakehityksen lounaispuolella, vuonna 1992 rakennetun Lentoasemantien länsipuolella. Huovi rajoittuu luoteessa Lepomoision asuinalueeseen ja pohjoisessa vuonna 1986 valmistuneeseen Pirkkalan terveyskeskukseen, joka sijaitsee Naistenmatkan alueella. Etelässä ja lounaassa Huovi rajoittuu vuonna 1983 valmistuneeseen taajaman ohittavaan Pyhäjärventiehen.

Kuvaus

Huovin asuinalue on rakentunut 1950-1990-luvuilla. Alueella on yhteensä noin 100 omakotitaloa. Huovin omakotitontit ovat usein epäsäännöllisen muotoisia ja kooltaan vaihtelevasti noin 600-2000m². Tontit on aidattu vaihtelevasti erilaisilla pensas- tai lauta-aidoilla. Eri-ikäinen rakennuskanta on sekoittunutta ja alueen yleisilme on melko epäyhtenäinen lukuunottamatta muutamia ajallisesti yhtenäisempiä alueita ja kadunvarsinäkyviä.

Alueen pääliikenneväylä on lähes pohjois-eteläsuuntainen Nuijamiehentie, joka johtaa Lentoasemantieltä Perkiöntielle. Muut alueen kadut ovat rauhallisia, päättyviä asuinkatuja. Kadut on nimetty alueen nimeen yhteensopivasti erilaisten aseiden nimillä, kuten Keihästie, Jousitie ja Miekkatie (huovi=sotilas).

Huovin asuntoalueelle nousi muutama taloryhmiä jo 1950-luvulla, mm. Kilpitielle, Huovintielle ja Nuijamiehentien alkupäähän. Asuinrakennukset ovat ajalle tyypillisiä puolitoistakerroksisia, kellarillisia, satulakattoisia omakotitaloja. Alueen rakennuskannan pääosa on kuitenkin 1960-luvulta sekä 1970-luvun alkuvuosilta. Yhtenäisimpiä tuon ajan taloryhmiä on Tapparantien ja Jousitien varsilla sekä Keihästien lounaispuolella. Ajalle tyypilliset omakotitalot eroavat selkeästi 1950-luvulla rakennetuista. Ne ovat yksikerroksisia

Kunta	Pirkkala		
Kylä	Naistenmatka	Alue no	3
Alueen nimi	Kyösti	Aluetyyppi	Asuinalue

Historia

Kyösti on entinen kantatila, jonka ensimmäinen tunnettu isäntä Heikki Kyösti omisti tilan v. 1552. Kyöstin tilan rakennukset sijoitettiin Suupan tulipalon jälkeen n. kilometri Suupalta länteen Pyhäjoen eteläpuolelle. Pirkkalan kunta osti vuonna 1949 Kyöstin tilan, johon myös nykyinen Kyöstin asuinalue kuuluu. Kunta sai kaupassa merkittävän maa-alueen asutusta, teollisuutta ja kunnallisia palveluita varten. Tilan 1900-luvun alusta peräisin oleva entinen päärakennus muutettiin 1970-luvun puolivälissä päiväkodiksi ja tilan navettaan kunnostettiin kerhotiloja. Valtaosa nykyisestä kyöstin asuinalueesta oli 1960-luvulle asti peltoja tai metsää. Nykyisin vanhan tilakeskuksen rakennusten lisäksi ainut muuta rakennuskantaa selvästi vanhempi rakennus on entinen suojeluskunnan talo Pirkan-Pirtti, joka on rakennettu 1920-luvulla.

Kyösti muodostuu 1960-luvun lopulla kaavoitetuista asuin- ja teollisuusalueista. Teollisuustontit sijoittuvat asuinalueen lounaispuolelle, Turkkiradan yritysalueelle. Asuinalueella on kerros-, rivi- ja omakotitaloja sekä lisäksi kaksi liikerakennusta ja vuonna 1992 valmistunut vanhainkoti-palvelutalo. Asuinalueen rakentaminen aloitettiin Kyöstintien eteläpuolen kerrostaloista vuonna 1967. Seuraavaksi rakennettiin alueen omakotitalot ja rivitalot, viimeisinä Koivutien ja Koivukujan rivitalot 1980-luvun alussa. Omakotialuetta on lisäksi täydennetty Koivutien ja Haapatien länsipään omakotitonteilla 1980-luvulla. Tässä selvityksessä tarkasteltiin Kyöstin vanhinta, 1960-70-luvuilla rakennettua osaa (ks. karttaote s. 19).

Ympäristö

Kyöstin alue sijaitsee Pirkkalan kuntakeskuksen länsipuolella, kuntaa halkovan Naistenmatkantien eteläpuolella. Kyösti rajoittuu pohjoisessa Naistenmatkantiehen ja idässä Naistenmatkan länsireunan metsäalueeseen. Kaakossa Kyösti rajautuu Lepomoision asuinalueeseen ja etelässä ja lounaassa vuonna 1983 valmistuneeseen taajaman ohittavaan Pyhäjärventiehen.

Kuvaus

Kyöstin asuinalue on rakennettu pääosin vuosina 1967-1977 ja alueella on kerros-, rivi- ja omakotiasuntoja sekä yksi paritalo. Asuinalueen rakentaminen aloitettiin Kyöstintien eteläpuolen kerrostaloista (8kpl), jotka ovat ajalle tyypillisiä vaaleiksi maalattuja 2-3-kerroksisia betonielementtitaloja. Muutoin suorakaiteen muotoisten lamellitalojen parvekkeet ovat ulkonevat. Asunnot ovat kooltaan pienehköjä (1-3h+k) ja pääosin vuokra-asuntoja.

Omakotitaloista (n. 70kpl) pääosa on 1970-luvun alkuvuosilta. Ajalle tyypilliset omakotitalot ovat yksikerroksisia ja tasa- tai loivaharjakattoisia. Asunto-osan jatkeena on usein hieman matalammaksi porrastettu tasa- tai pulpettikattoinen siipi, jossa sijaitsevat autotalli, sauna- ja varastotilat. Rinteeseen sijoitetuissa taloissa edellä mainitut tilat ovat kellarissa. Talot

Liitteet

Kuvaliite: karttaote ja valokuvat

CD-rom levy: Pirkkalan modernin rakennusperinnön selvitys 2008

Inventoija	Miia Hinnerichsen	Inventointipvm	22.1.2008
Tallentaja	Miia Hinnerichsen	Tallennuspvm	28.1.2008

Pirkkalan keskusta (kuntakeskus)

Pirkkalan modernin rakennusperinnön selvitys 2008

Kunta	Pirkkala		
Kylä	Naistenmatka	Alue no	4
Alueen nimi	Suuppa (kuntakeskus)	Aluetyyppi	Asuin- ja liikealue

Historia

Pirkkalan keskusta sijaitsee entisen Naistenmatkan kylän paikalla. Naistenmatkan kylässä oli 1500-luvulla viisi tilaa Kurikka, Kyösti, Ollila, Ollikka ja Suuppa. Ne sijaitsivat tiiviinä ryhmäkylänä Suupanmäen rinteessä, nykyisen keskustan tienoilla. Kylä hajaantui isojaon ja vuonna 1858 sattuneen tulipalon seurauksena. Paikalle jäi ainoastaan Suupan tila, jonka rakennukset rakennettiin tulipalon jälkeen uudelleen Suupanmäelle. Tilan ensimmäinen tunnettu isäntä oli Juho Suuppa vuonna 1552. Pysyvänä ratsutilana tila mainitaan vuodesta 1655 lähtien.

Nykyisen kuntakeskuksen syntyhetki oli vuonna 1921, jolloin Pirkkalan seurakunta jakautui Etelä- ja Pohjois-Pirkkalaksi (Nokia) ja syntyi uusi Etelä-Pirkkalan kunta. Kunta osti Suupan tilan Juho Nisulalta. Tilan päärakennuksesta tuli kunnantupa, jossa pidettiin ensimmäinen kunnanvaltuuston kokous 1.2.1922. Rakennus palveli kunnanvirastona aina vuoteen 1964 asti, jolloin vanha talo purettiin uuden kunnantalon valmistuttua sen viereen.

Keskusta oli maaseutumainen aina 1950-luvun lopulle asti. Ensimmäinen kivitalo, kaksikerroksinen virkailijatalo (Koulutie 4) valmistui vuonna 1956. Lisää kivitaloja keskustaan saatiin heti 1960-luvun alussa, kun Suupantien varteen nousivat Tampereen Seudun Osuuskassan ja Tampereen Säästöpankin liiketalot. Jo mainittu uusi kunnantalo valmistui 1964 ja sen viereinen ns. NNKY:n 5-kerroksinen asuinkerrostalo vuonna 1965. Asuntotuotannon huippuvuosina 1972-75 rakennettiin mm. Suupankujan kerrostalot. (Ks. erilliset inventointilomakkeet: kunnanvirasto ja virkailijatalo s. 33 ja Suupankujan kerrostalot s. 40) Kirjaston rakennus ja kunnanviraston laajennus toteutuivat vuosina 1977-78.

Suupanmäen eteläpuolelle muodostui Pirkkalan koulukeskus, kun sinne rakennettiin vuonna 1968 yläasteen koulu, vuonna 1973 lukio ja vielä vuonna 1977 ala-asteen koulu. Koulukeskusta on sittemmin laajennettu useassa vaiheessa, viimeisen laajennuksen ja peruskorjauksen ollessa tätä selvitystä tehtäessä parhaillaan käynnissä. (Ks. erillinen inventointilomake koulukeskus s. 30) Koulukeskuksen viereen on urheilu ja pallokenttien lisäksi vuonna 1998 rakennettu Pirkkalan liikuntalo kaarihalleineen.

Liikerakentaminen vilkastui 1980-luvulla, jolloin keskustaan nousi viisi uutta liikerakennusta. Uusi, parhaillaan laajennettava terveveyskeskus valmistui vuonna 1984. 1990-luvun merkittävän rakennushanke oli uuden kirkon rakentaminen kuntakeskuksen välittömään läheisyyteen. (Ks. erillinen inventointilomake Pirkkalan uusi kirkko s. 36) 2000-luvun alussa järjestettiin kuntakeskuksen kehittämiseksi suunnittelukilpailu, jonka tuloksia on hyödynnetty keskustan uusissa suunnitelmissa. Keskustaan on nousemassa sekä uusia liike- että asuinrakennuksia.

Kuntakeskuksen rakennetta ovat muovanneet voimakkaasti liikenteeseen liittyvät muutokset. Rajasalmen silta valmistui vuonna 1974 ja nykyisin Naistenmatkantienä

tunnettu Tampere-Pirkkala maantie oikaistiin ja siirrettiin kulkemaan nykyiselle paikalleen Suupan ja Ollilan pohjoispuolitse vuonna 1977. Samana vuonna valmistui myös Tampere-Pirkkalan lentokenttä. Kuntakeskuksen ohittava Pyhäjärventie valmistui vuonna 1983 ja Lentoasemantie rakennettiin vuonna 1992. Parhaillaan on valmistumassa Pyhäjärventien muutos moottoritieksi.

Ympäristö

Pirkkalan keskusta sijaitsee Naistenmatkan Suupassa, vanhan raitin varrella. Kuntakeskusta rajaa idästä Vähäjärvi ja etelässä Vähäjärven asuinalueelle johtava Ollikantie, lännessä Lentoasemantie ja pohjoisessa Naistenmatkantie.

Kuvaus

Pirkkalan keskustalla on tyypillinen suomalainen maaseututaajaman ilme virastoineen ja marketeineen. Sen rakennuskanta edustaa sotien jälkeistä modernismia ja se on pääosin rakentunut 1960-70-luvuilla ja täydentynyt 1980-luvulla kunnan nopean väestönkasvun siivittämänä. Keskustassa ovat keskeiset kunnan toiminnot, hallinto, koulut, kirkko, terveydenhoito ja liiketoiminta.

Kaava Asemakaava

Vahvistamis pvm mm. 19.8.1998 sekä lukui-sia tämän jälkeen tehtyjä kaavamuutoksia.

Lähteet

Asemakaavat, Pirkkalan kunta; rakennuslupapiirustukset, Pirkkalan kunta; Pitkin poikin Pirkkalaa, 1997; Pirkkalan rakennetun kulttuuriympäristön selvitys, 2002.

Kulttuurihistorialliset arvot

Rakennushistoriallinen arvo

Rakennusperinteinen

Historiallinen arvo

Ympäristöarvo

Arvojen perustelut

1950-1980-lukujen aikana syntynyt Keskusta-alueen rakennettu ympäristö edustaa pääosin tyypillistä sotienjälkeistä modernismia ja maaseututaajaman suunnitelua.

Lisätiedot ja toimenpidesuosituks

Keskustan voimakas uudistaminen ja täydentäminen on käynnissä. Muutosten yhteydessä tulisi pyrkiä säilyttämään olemassa olevan rakennuskannan arkkitehtoniset ominaispiirteet ja sopeuttaa uudisrakennukset niihin. Alueen rakennusinventointitiedot eivät ole vielä kattavat. Mahdolliset uudet maankäyttösuunnitelmat ja esimerkiksi purkulupa-asiat edellyttäisivät inventoinnin täydentämistä ja syventämistä. Keskusta rakennetun ympäristön moni-ilmeisyys ja ajalliset kerrostumat ovat sen keskeinen ominaispiirre, jonka tulisi säilyä myös tulevaisuudessa.

Liitteet

Kuvaliite: karttaote ja valokuvat

CD-rom levy: Pirkkalan modernin rakennusperinnön selvitys 2008

Inventoija	Miia Hinnerichsen	Inventointipvm	23.1.2008
Tallentaja	Miia Hinnerichsen	Tallennuspvm	29.1.2008

Turrin asuinalue - Arvoalue

Pirkkalan modernin rakennusperinnön selvitys 2008

Kunta	Pirkkala		
Kylä	Naistenmatka	Alue no	5
Alueen nimi	Turri	Aluetyyppi	Asuinalue

Historia

Pirkkalan kunta osti vuonna 1949 Kyöstin tilan, johon myös nykyinen Turrin asuinalue kuuluu. Kunta sai kaupassa merkittävän maa-alueen asutusta, teollisuutta ja kunnallisia palveluita varten. Turriassa on venesatama, uimaranta sekä NNKY:n kurssikeskus. Ranta-alueella on lisäksi huvila-asutusta. Nykyinen Turrin asuinalue kaavoitettiin asuinalueeksi vuonna 1963 ja se rakentui nopeasti kaavoittamisen jälkeisinä vuosina 1964-1970. Tässä selvityksessä tarkasteltu asuinalue oli avaraa peltomaata, eikä siellä ollut aiempaa rakennuskantaa (ks. karttaote s. 28).

Ympäristö

Turri sijaitsee Naistenmatkantien pohjoispuolella. Alue rajoittuu pohjoisessa Pyhäjärveen, idässä Naistenmatkan alueisiin, etelässä Kyöstin asuinalueeseen ja lännessä vuonna 1983 valmistuneeseen taajaman ohittavaan Pyhäjärventiehen.

Kuvaus

Turrin omakotialue rakennettiin vuosina 1963-1970. Alueella on 76 omakotitaloa, jotka on sijoitettu erikoisen pihakaavan mukaisesti. Alueen tontit on jaettu seitsemään ryhmään, joissa kussakin on 6-11 tonttia yhteisen piha-aukion ympärillä. Alueen pääväylä on kaartuva Turrintie, josta erkanevat kujat piha-aukioille. Kujat on erikoisen kaavan mukaisesti nimetty pihoiksi. Nimistöissä on käytetty naistennimiä, kuten Mlrjanpiha, Mairenpiha ja Minnanpiha. Asuinrakennukset ovat aikakaudelle hyvin tyyppillisiä loivaharjakattoisia, yksikerroksisia, yhden perheen omakotitaloja. Julkisivumateriaaleina on käytetty puhtaaksimuurattua puna- tai kelkkihiekkatiiltä tai roiskerappausta. Rakennukset ovat usein L-kirjaimen muotoisia, jolloin oleskelupihasta muodostuu rauhaisampi. Tontin ovat pääosin lyhyen suorakaiteen muotoisia ja kooltaan noin 900-1000m².

Alunperin peltomaisemaan rakennettu asuinalue on nykyisin kaunis ja vihreä alue, jonka puusto on lehtipuuvältaista ja valtaosaa pihoista rajaavat hoidetut orapihlaja-aidat. Taloryhmien väliin jäävät viheralueet ja sisäpihanomaiset piha-aukiot ovat nekin hyvin hoidettuja ja reheviä.

Kaava	Asemakaava	Vahvistamis pvm	15.2.1963 (Osa alueesta on muutosten vuoksi kaavoitettu uudelleen.)
--------------	------------	------------------------	---

Lähteet

Asemakaavat, Pirkkalan kunta; rakennuslupapiirustukset, Pirkkalan kunta; Pitkin poikin Pirkkalaa, 1997; Pirkkalan rakennetun kulttuuriympäristön selvitys, 2002.

Kulttuurihistorialliset arvot

Rakennushistoriallinen arvo	Rakennusperinteinen
Historiallinen arvo	
Ympäristöarvo	Maisemakokonaisuus

Arvojen perustelut

Yhtenäinen ja lyhyessä ajassa rakennettu Turrin asuinalue kertoo esimerkillisesti aikansa suomalaisesta asuinalue suunnittelusta ja omakotirakentamisesta. Alueen yhtenäisyys syntyy paitsi ajallisesta yhtenäisyydestä myös ajalle tyypillisestä matalaprofiilisesta rakentamisesta ja yhtenevistä rakennusmateriaaleista. Rakennuskannan yhtenäisyyden ja erikoisen rakennuskaavan vuoksi aluetta on pidettävä arvoalueena, jolla on selkeästi arvoa myös maisemakokonaisuutena.

Lisätiedot ja toimenpidesuosituks

Pientaloalueen rakennuskannan yhtenäisyys tulisi ehdottomasti pyrkiä jatkossa säilyttämään, välttämällä alueen täydennysrakentamista ja merkittäviä rakennusten ulkoasun muutoksia. Erityisesti rakennusten matalien kattolinjojen säilymiseen tulisi kiinnittää huomiota. Olemassa olevien viher- ja puistoalueiden säilyttäminen alueen asukkaiden virkistyskäytössä tulisi turvata myös tulevaisuudessa. Viheralueet toimivat myös alueen erikoisen pihakaavan jäsentäjinä, minkä vuoksi niiden säilyminen on ensiarvoisen tärkeää. Alueen rakennusinventointitiedot eivät ole vielä kattavat. Mahdolliset uudet maankäyttösuunnitelmat edellyttävät inventoinnin täydentämistä ja syventämistä.

Liitteet

Kuvaliite: karttaote ja valokuvat
CD-rom levy: Pirkkalan modernin rakennusperinnön selvitys 2008

Inventoija	Miia Hinnerichsen	Inventointipvm	22.1.2008
Tallentaja	Miia Hinnerichsen	Tallennuspvm	28.1.2008

Kunta		Kohdenumero	1
Pirkkala			
Kylä		Kiinteistötunnus	
Naistenmatka		604-408-18-0	
Osoite		Alue	
Koulutie 8		Suuppa	
Aluetyyppi	Keskusta	Peruskartta	
Kohdetyyppi	Koulu	Koordinaatit	
Hist.tilatyyppi	Tontti	Rakennusten lukumäärä	8
Nykyinen tilatyyppi	Tontti	Rakennuksia inventoitu	8

Historia

Pirkkalan koulukeskuksen alue kuuluu Naistenmatkan kylään ja Suupan tilan alueisiin. Koulukeskus alkoi rakentua vuonna 1968 Suupanmäen eteläpuolelle, kun nykyisen Suupankujan ja Ollikantien tuntumaan valmistui Pirkkalan kunnan keski- ja kansalaiskoulu, eli nykyinen yläaste ja sen työpajarakennus. Keskus täydentyi vuonna 1973 rakennetulla lukiolla ja 1977 ala-asteen koululla. Koulukeskusta on sittemmin laajennettu useassa vaiheessa, viimeisen laajennuksen ja peruskorjauksen ollessa tätä selvitystä tehtäessä parhaillaan käynnissä.

Ympäristö

Pirkkalan koulukeskus sijaitsee kuntakeskuksen eteläosassa lähes suorakaiteen muotoisella tontilla, jota rajaavat idästä Koulutie, etelästä Ollikantie ja lännestä Suupankuja. Pohjoisessa tontti rajautuu Pyhäjokeen. Koulukeskuksen kortteli on 3,4 ha:n suuruinen. Siinä sijaitsee myös aluelämpökeskus. Lähiympäristön rakennuksia ovat Suupankujan 1960-70-luvuilla rakennetut kerrostalot sekä 1998 valmistunut Pirkkalan Liikuntatalo (Koulutie 9).

Kuvaus

Koulukeskuksessa toimivat Naistenmatkan ala-aste, Suupan erityiskoulu, peruskoulun yläaste ja lukio. Koulukeskus on myös Pirkkalan kansalaisopiston merkittävin toimintapiste. Koulukeskus on rakentunut nykyasuunsa vähitellen vuosina 1968-2008. Eri aikoina rakennetut osat poikkeavat osin voimakkaastikin toisistaan, muodostaen melko epäyhtenäisen, mutta arkkitehtonisesti kiinnostavan ja kerroksellisen kokonaisuuden. Vanhimman osan julkisivut ovat rapattuja ja valkoiseksi maalattuja. Ala-asteen koulurakennukset on vuorattu puhtaaksimuuruilla kalkkihiekkatiilillä. Uusin vuonna 2007 valmistunut osa muistuttaa arkkitehtuuriltaan vanhimpia osia valkoisiksi rapattuine julkisivuineen.

Koulukeskuksen yläasteen ja lukion rakennusten suunnittelusta vastasi arkkitehti (safa) Pekka Ilveskoski (1931 – 1987). Ilveskoski oli suomalainen arkkitehti, jolla oli oma arkkitehtitoimisto Tampereella. Tunnetuin Ilveskosken suunnittelemissa rakennuksissa on Tampereella sijaitseva Näsinneulan näkötorni (1971). Hänen muita töitään ovat mm. Tampereen Poliisitalo (1963) ja Sara Hildenin taidemuseo (1979, yhdessä Asko

Kunta Pirkkala	Kohdenumero	2
Kylä Naistenmatka	Kiinteistötunnus 604-408-18-0	
Osoite Suupantie 11 ja	Alue Suuppa	
Koulutie 4		
Aluetyyppi Kuntakeskus	Peruskartta	
Kohdetyyppi Kunnanvirasto	Koordinaatit	
Hist.tilatyypit Kantatila	Rakennusten lukumäärä	2
Nykyinen tilatyypit Tontti	Rakennuksia inventoitu	2

Historia

Pirkkalan kunnanvirasto ja sen takana samalla tontilla sijaitseva virkailijatalo sijaitsevat Naistenmatkan kylän ja vanhan Suupan tilan mailla. Kunta osti Suupan tilan Juho Nisulalta vuonna 1922. Tilan päärakennuksesta tuli kunnantupa, jossa pidettiin ensimmäinen kunnanvaltuuston kokous 1.2.1922. Suupan tilan päärakennus palveli kunnanvirastona aina vuoteen 1964 asti, jolloin vanha talo purettiin uuden kunnantalon valmistuttua sen viereen. Kaksikerroksinen virkailijatalo on Pirkkalan ensimmäinen kivitalo, joka valmistui vuonna 1956 nimensä mukaisesti kunnan virkailijoiden asuintaloksi.

Ympäristö

Kunnanviraston ja virkailijatalon tontti sijaitsee vanhan raitin, nykyisin Suupantienä tunnetun kadun varrella. Tonttia rajaa pohjoisesta Suupantie, idästä Koulutie ja etelässä pyhäjoen reunan puistoalueet. Lännessä tontti rajautuu Suupankuja asuinkerostalojen tontteihin.

Kuvaus

Kunnanviraston tontilla on kaksi rakennusta, vuonna 1956 valmistunut virkailijatalo ja vuonna 1964 valmistunut ja vuonna 1977 laajennettu kunnanvirasto. Kaksikerroksinen virkailijatalo on Pirkkalan ensimmäinen kivitalo, joka valmistui vuonna 1956 nimensä mukaisesti kunnan virkailijoiden asuintaloksi. Rakennus on tyypillinen 1950-luvun rapattupintainen, suorakaiteen muotoinen, loiva satulakattoinen kivitalo. Rakennuksessa on tiilirunko ja sen julkisivut on roiskerapattu ja maalattu valkoisiksi. Symmetrisesti sijoitetut ikkunat ovat ajalle tyypillisesti kaksi tai kolme osaiset, jotta asuntojen tuulettaminen on helppoa. Ikkunoiden puitteet ja karmit on maalattu valkoisiksi. Kellarikerroksessa on etelänpuolella asuinhuoneistoja ja itäpäädyssä autotalli. Lisäksi kellarissa on asukkaiden yhteisessä käytössä olevia tiloja.

Kunnanviraston alkuperäinen pohjois-eteläsuuntainen rakennus valmistui vuonna 1964. Sen on suunnitellut arkkitehti Taito Uusitalo. Rakennuksessa on toimisto- ja kokoushuoneita. Lisäksi rakennuksen länsipuolella pohjakerroksessa toimi vuoteen 1989

Kunnanvirasto ja virkailijatalo (2)

Pirkkalan modernin rakennusperinnön selvitys 2008

Kuvaliite: karttaote ja valokuvat.

CD-rom levy: Pirkkalan modernin rakennusperinnön selvitys 2008.

Inventoija	Miia Hinnerichsen	Inventointipvm	23.1.2008
Tallentaja	Miia Hinnerichsen	Tallennuspvm	29.1.2008

Kunta		Kohdenumero	3
Pirkkala			
Kylä		Kiinteistötunnus	
Naistenmatka		604-408-2-269	
Osoite		Alue	
Perkiöntie 40		Naistenmatka	
Aluetyyppi		Peruskartta	
Kohdetyyppi		Koordinaatit	
Kirkkorakennus			
Hist.tilatyypit	Tontti	Rakennusten lukumäärä	2
Nykyinen tilatyypit	Tontti	Rakennuksia inventoitu	2

Historia

Uuden kirkon rakentamisesta Pirkkalaan keskusteltiin 1970-luvulta alkaen, vanhan kirkon jäätyä sekä pieneksi että syrjaiseksi kuntakeskuksen ja asutuksen rakentuessa Suupan alueelle. Uudelle seurakuntakeskukselle löytyi vuonna 1985 tilava (20 260m²) tontti kuntakeskuksen välittömästä läheisyydestä. Hautausmaata ei tarvittu, sillä se toimi edelleen vanhan kirkon vieressä. Seurakuntakeskuksen ja kirkon rakennusten suunnittelusta järjestettiin 1988-89 Suomen arkkitehtiiton hyväksymä suunnittelukilpailu, johon kutsuttiin osallistumaan kuusi arkkitehtitoimistoa. Palkintolautakunta asetti ensimmäiselle sijalle arkkitehtitoimisto Käpy ja Simo Paavilaisen ehdotuksen Pyhä Joki.

Alkuperäisessä suunnitelmassa kirkon julkisivumateriaaliksi oli valittu punatiili, mutta se muutettiin lopullisessa toteutuksessa valkoiseksi rappauspinnaksi. Myös myöhemmät sisätilamuutokset muuttivat melkoisesti alkuperäisen suunnitelman ulkoasua. Suunnittelukilpailun voittanut arkkitehtitoimisto Käpy ja Simo Paavilainen vastasi myös kirkkorakennusten lopullisista suunnitelmista.

Suunnitelmien ja rahoituksen varmistuttua rakentaminen käynnistyi pahimpaan lama-aikaan vuonna 1993. Pääurakoitsijaksi valittu Rakennusliike Haka Oy teki konkurssin kesken rakennustöiden ja uudeksi pääurakoitsijaksi valittiin Rakennusliike Anttila Oy. Valmis rakennus luovutettiin seurakunnan käyttöön 10.10.1994 ja kirkon vihkiäisiä vietettiin 5.11.1994.

Ympäristö

Pirkkalan uusi kirkko sijaitsee Naistenmatkan rekisterikylän alueella. Tontti rajautuu pohjoisessa Pyhäjokeen, lännessä metsäalueisiin ja etelässä viime vuosina Perkiöntien varteen valmistuneisiin asuinrakennuksiin. Idässä tontti rajautuu Perkiöntiehen ja rakentamattomaan maa-alueeseen. Kirkko ei sijaitse perinteen mukaisesti kylän keskellä, korkeimmalla paikalla, vaan alempana metsä- ja peltomaisemien ympäröimänä, mutta kuitenkin näköetäisyydellä kuntakeskuksesta.

Kuvaus

Pirkkalan kirkko muodostuu kahdesta vierekkäisestä rakennuksesta, joista idempänä on varsinainen kirkkorakennus ja lännen puolella kerhorakennus, jossa on kerhotiloja lapsille

ennallaan.

Liitteet

Kuvaliite: karttaote ja valokuvat.

CD-rom levy: Pirkkalan modernin rakennusperinnön selvitys 2008.

Inventoija	Miia Hinnerichsen	Inventointipvm	22.1.2008
Tallentaja	Miia Hinnerichsen	Tallennuspvm	29.1.2008

Kunta		Kohdenumero	4
Pirkkala			
Kylä		Kiinteistötunnukset	
Naistenmatka		604-408-4-46, 604-408-7-0, 604-408-3-91, 604-408-3-90	
Osoite		Alue	
Suupankuja 1 ja		Suuppa	
	8-18		
Aluetyyppi		Peruskartta	
Kerrostaloalue			
Kohdetyyppi	Kerrostalot	Koordinaatit	
Hist.tilatyypit	Tontti	Rakennusten lukumäärä	7
Nykyinen tilatyypit	Tontit	Rakennuksia inventoitu	7

Historia

Suupankujan kerrostalot sijaitsevat Naistenmatkan kylän ja vanhan Suupan tilan mailla. Kerrostalojen rakentaminen liittyi asutukseen kunnan väkiluvun kasvaessa nopeasti 1960-70 luvuilla. Suupankujan kerrostaloista ensimmäinen, Suupankuja 1 rakennettiin vuonna 1965 ja loput nopeassa tahdissa vuosina 1972-75. Alueen kaavasuunnittelusta vastasi Pirkkalan ensimmäinen kunnanjohtaja Ensio Lehtinen. Alueella ei tiettävästi ollut aiempaa rakennuskantaa, vaan alue oli peltomaata.

Ympäristö

Suupankujan kerrostalojen tontit sijaitsevat vanhasta kylänraitista, Suupantiestä haarautuvan Suupankujan varressa. Suupankuja 1:n tontti sijaitsee Suupankujan ja Suupantien kulmauksessa ja muut etelämpänä Suupankujan länsipuolella.

Kuvaus

Suupankujan kerrostalot ovat lähes identtisiä, lukuun ottamatta Suupankuja 1:ssä sijaitsevaa As Oy Suupanmäkeä eli ns. NNKY:n taloa. Kunnantalonkin suunnitellut arkkitehti Taito Uusitalo on vastannut rakennuksen suunnittelusta. Asuinkerrostalo on 5-kerroksinen lamellitalo, jossa on kaksi porraskäytävää. Parvekkeet ovat sisäänvedetyt. Rakennuksen runko on teräsbetonia, julkisivut betonielementtilevyjä ja perusta betonivalua. Julkisivut on rapattu ja maalattu vaaleiksi. Ikkunoiden välissä on julkisivua rytmittävät vihertäväksi maalatut pystyuritetut julkisivulevyt. Talossa on 30 asuntoa, jotka ovat kooltaan 1-4h+k.

Muut suupankujan kerrostalot (6 kpl) ovat muodoltaan yhteneväisiä pitkän suorakaiteen muotoisia, 3-kerroksisia, 3-rappuisia lamellitaloja. Vain rakennusten väri vaihtelee, julkisivujen yleisväri on kuitenkin kaikissa vaalea. Rakennusten rungot ovat teräsbetonia, julkisivut betonielementtilevyjä ja perusta betonivalua tai betonielementtejä. Parvekkeet ulkonevat rakennusten rungosta. Taloissa on kussakin 26-27 asuntoa, jotka ovat kooltaan 1-3h+k. Suupankuja 8-10 ja 12-14 suunnittelusta vastasi Loukonlahden asuinrakennuksetkin suunnitellut arkkitehti safa Pekka Ilveskoski. Suupankuja 16-18 kerrostalot on suunnitellut arkkitehti safa Olavi Suvitie. Suupankuja 16-18 rakennettiin

Kunta		Kohdenumero	5
Pirkkala			
Kylä		Kiinteistötunnus	
Naistenmatka		604-408-1-25	
Osoite		Alue	
Virkaniementie 9		Niemenmaa	
Aluetyyppi		Peruskartta	
Ranta-alue			
Kohdetyyppi	Huvila	Koordinaatit	
Hist.tilatyypit	Tila	Rakennusten lukumäärä	4
Nykyinen tilatyypit	Tila	Rakennuksia inventoitu	1

Historia

Tuuliniemen huvilan maa-alue kuuluu Naistenmatkan rekisterikylään ja on todennäköisesti kuulunut vuoteen 1936 asti viereisen Virkaniemen huvilan alueisiin. Tampereen pellavatehtaan isännöitsijä Sulin rakennutti 1900-luvun vaihteessa Naistenmatkan Virkaniemeen huvilakiinteistön. Vuosina 1926 - 1997 kiinteistön omisti kauppaneuvos Rafael Haarla ja hänen perillisensä. Tilan nykyinen omistaja on Pirkkalan kunta. Huvilan päärakennus tuhoutui tulipalossa vuonna 2005.

Tuuliniemi on rekisteröity tilana vuonna 1936. Tilalla sijaitsevat rakennukset huvila, rantasauna, rantavaja ja autovaja lienee rakennettu vielä ennen 1940-luvun vaihdetta, sillä Pirkkalan kunnalla on rakennuslupapaperit vuodesta 1948 alkaen, eikä niiden joukosta löydy Tuuliniemen huvilaa. Huvilan rakennuttajasta ei ole tietoa. Sen nykyinen omistaja on oikeusministeri Tuija Brax perheineen.

Ympäristö

Tuuliniemen huvila sijaitsee Pyhäjärven etelärannassa Virkaniemestä haarautuvassa Tuuliniemessä. Alue on äärimmäisen luonnonkaunis ja säilynyt hienosti luonnontilaisena huvila-asutuksesta huolimatta. Lähiympäristössä, lahden toisella puolella on suurikokoinen 1970-luvun huvila/omakotirakennus.

Kuvaus

Tuuliniemen huvila on kaksikerroksinen, suorakaiteen muotoinen ja pulpettikattoinen. Rakennuksen itäpäädyssä on sisäänkäynti avokuistilta, jonka pulpettikatosta kannattelevet etukulmista vihreiksi maalatut puupilarit. Pääsisäänkäynti on eteläsivulta länsipäädyn lasikuistille. Kuistin päällä on parveke. Pohjoisivulla on yksi sisäänkäynti ja käynti avokellariin. Rakennus on rankorunkoinen ja sen julkisivut on verhottu kellanruskealla limilaudoituksella. Perustus on valettu betonista. Ikkunat ovat puurunkoiset ja niiden puitteet ja karmit ruskeiksi maalatut. Ikkunoita kiertävät kapeat ja yksinkertaiset vihreiksi maalatut vuorilaudat. Alakerran ikkunat ovat 1930-luvulle tyypilliset "fortuskalliset" eli tuuletusikkunalliset. Rantasauna noudattelee muodoltaan ja rakennusmateriaaleiltaan päärakennusta, myös väritys on sama.

Tuuliniemen huvila ulkorakennuksineen edustaa 1930-luvun funktionalismia. Rakennusten

muotokieli muistuttaa ajan osuuskaupparakennuksien arkkitehtuuria.

Kaava Yleiskaava **Vahvistamis pvm** 17.3.1996

Lähteet

Peruskartta, Pirkkalan kunta; Pirkkalan rakennetun kulttuuriympäristön selvitys, 2002.

Suulliset lähteet

Mari Hietämäki, kaavoitusjohtaja, Pirkkalan kunta.

Kulttuurihistorialliset arvot

Rakennushistoriallinen arvo Arkkitehtoninen
Historiallinen arvo
Ympäristöarvo

Arvojen perustelut

Kauniisti alkuperäisessä asussaan säilynyt Tuuliniemen huvila edustaa erinomaisella tavalla 1930-luvun lopun rakennusperinteitä ja aikakauden "ultramodernia" funktionalistista arkkitehtuuria. Kokonaisuus on harvinaislaatuinen.

Lisätiedot ja toimenpidesuosituks

Tuuliniemen huvila ulkorakennuksineen on harvinaislaatuinen kokonaisuus, joka olisi pyrittävä säilyttämään. Rakennuksia korjattaessa tulisi käyttää ajalle tyypillisiä ratkaisuja ja materiaaleja. Arkkitehtoniset piirteet tulisi säilyttää mahdollisimman muuttumattomina, eikä julkisivuihin tulisi tehdä merkittäviä rakennuksen muotoa ja ilmettä muuttavia muutoksia. Huvilan lähiympäristö tulisi säilyttää rakentamisesta vapaana, jotta huvilan ja rannan yhteys ja huviloille tyypillinen väljä rakentamisen tapa säilyvät.

Liitteet

Kuvaliite: karttaote ja valokuvat.

CD-rom levy: Pirkkalan modernin rakennusperinnön selvitys 2008.

Inventoija Miia Hinnerichsen **Inventointipvm** 23.1.2008
Tallentaja Miia Hinnerichsen **Tallennuspvm** 29.1.2008

Kunta	Pirkkala	Kohdenumero	6
Kylä		Kiinteistötunnus	
Partola		604-412-1-330	
Osoite		Alue	
Partolantie 8		Pere	
Aluetyyppi	Asuinalue	Peruskartta	
Kohdetyyppi		Koordinaatit	
Huvila/omakotitalo			
Hist.tilatyyppi	Kartano	Rakennusten lukumäärä	1
Nykyinen tilatyyppi	Tontti	Rakennuksia inventoitu	1

Historia

Osoitteessa Partolantie 8 sijaitseva omakotitalo sijaitsee Partolan kartanon mailla. Kartano muodostettiin vuonna 1690 kolmesta tilasta: Kaupista, Rotjalasta ja Patalasta. Perustajana oli majuri Nils Pfaler. Partolaa ovat omistaneet Pfaler-suvun lisäksi mm. Späre-, Johanson- ja Palmroth -suvut.

Palmrothin suvulle Partolan kartano siirtyi vuonna 1891. Taloa isännöivät Hannes ja Hilma Palmroth. Heidän vanhin poikansa Pentti aloitti kenkien teon kartanon puisessa huvilassa vuonna 1928. Toiminnan laajentuessa 1930-luvun lopulla rakennettiin isonmäen pohjoisrinteeseen kaksikerroksinen tiilinen tehdasrakennus, jota vielä 1950-luvulla laajennettiin ja korotettiin. Pentti Palmroth johti ulkomaillekin laajentunutta kenkäteollisuusyrittystä aina kuolemaansa, vuoteen 1968 asti.

Pentti Palmrothin pojat Pertti ja Juhani johtivat perimäänsä yritystä ensin yhdessä, mutta sitten yritys jaettiin siten, että Partolan kenkätehdas tuli Juhani Palmrothin ja Hämeen kenkätehdas, nykyinen Hamken Oy, Pertti Palmrothin johtoon. Partolan kenkätehtaan toiminta jatkui vuoteen 1986 asti, jonka jälkeen kenkiä ja laukkuja on tehty Pentti Palmrothin omistamassa Hamken Oy:ssa Tampereen Sarankulmassa.

As Oy Kotkanpesän nimellä nykyisin tunnettu asuinrakennus rakennettiin vuonna 1968 Kenkätehtaan omistajasuvun asuintaloksi. Rakennus on sittemmin vaihtanut omistajaa. Nykyinen omistaja ei ole tiedossa.

Ympäristö

As Oy Kotkanpesä sijaitsee komealla paikalla, korkealla Isomäen pohjoisrinteellä. Sen lähiympäristöön on viime vuosina rakennettu useita uusia omakotitaloja ja parhaillaan rakennetaan rivitaloja asuinrakennuksen etelä ja itäpuolelle ja kahta omakotitaloa sen pohjoispuolelle. Entinen Partolan kenkätehdas, joka on nykyisin asuintalona sijaitsee kotkanpesän itäpuolella.

Kuvaus

As Oy Kotkanpesä valmistui vuonna 1968. Rakennus on yksikerroksinen, kellarillinen ja tasakattoinen. Rakennuksen suunnittelusta vastasi arkkitehti Taito Uusitalo.

Kunta		Kohdenumero	7
Pirkkala			
Kylä		Kiinteistötunnus	
Partola		604-412-1-314	
Osoite		Alue	
Pereentie 8		Pere	
Alueyyppi		Peruskartta	
Ranta-alue			
Kohdetyyppi	Huvila	Koordinaatit	
Hist.tilatyypit	Kartano	Rakennusten lukumäärä	2
Nykyinen tilatyypit	Tontti	Rakennuksia inventoitu	1

Historia

Partoniemi sijaitsee Partolan kartanon mailla. Kartano muodostettiin vuonna 1690 kolmesta tilasta: Kaupista, Rotjalasta ja Patalasta. Perustajana oli majuri Nils Pfaller. Partolaa ovat omistaneet Pfaller-suvun lisäksi mm. Spåre-, Johanson- ja Palmroth -suvut.

Palmrothin suvulle Partolan kartano siirtyi vuonna 1891. Taloa isännöivät Hannes ja Hilma Palmroth. Heidän vanhin poikansa Pentti aloitti kenkien teon kartanon puisessa huvilassa vuonna 1928. Toiminnan laajentuessa 1930-luvun lopulla rakennettiin isonmäen pohjoisrinteeseen kaksikerroksinen tiilinen tehdasrakennus, jota vielä 1950-luvulla laajennettiin ja korotettiin. Pentti Palmroth johti ulkomaillekin laajentunutta kenkäteollisuusyrittystä aina kuolemaansa, vuoteen 1968 asti.

Pentti Palmrothin pojat Pertti ja Juhani johtivat perimäänsä yritystä ensin yhdessä, mutta sitten yritys jaettiin siten, että Partolan kenkätehdas tuli Juhani Palmrothin ja Hämeen kenkätehdas, nykyinen Hamken Oy, Pertti Palmrothin johtoon. Partolan kenkätehtaan toiminta jatkui vuoteen 1986 asti, jonka jälkeen kenkiä ja laukkuja on tehty Pentti Palmrothin omistamassa Hamken Oy:ssä Tampereen Sarankulmassa.

Kunnallisneuvos Pentti Palmroth rakennutti Partoniemen huvilan asunnokseen 1950-luvulla. Palmroth suvun omistamasta Partoniemen huvilasta käytetään useissa yhteyksissä nimitystä Villa Palmroth, vaikka tämä nimi kuuluu huvilan eteläpuolella sijaitsevalle pienemmälle Palmrothin suvun rakennuttamalle huvilalle (Pereentie 4).

Ympäristö

Partoniemen huvila sijaitsee Pyhäjärveen työntyvän Partoniemen kaakkoiskulmassa. Partolan ranta-alueella on harvahkoa omakoti- ja huvila-asutusta. Vuonna 1998 valmistuneen Partolan rakennuskaavan mukaisesti kartanon läheisyyteen on rakentunut laajahko rivitaloalue. Lisäksi sekä länsi- että eteläpuolelle on viime vuosina valmistunut uudet suurehkot omakotitalot. Tulevaisuudessa Partoniemen tontille Pereentien reunaan tullaan rakentamaan kaksi kivirakenteista omakotitaloa Palmrothin suvulle.

Kuvaus

Partoniemi rakennettiin poikeusluvalla kahdessa vaiheessa vuosina 1953 ja 1956.

Partoniemi (7)

Pirkkalan modernin rakennusperinnön selvitys 2008

Inventoija	Miia Hinnerichsen	Inventointipvm	24.1.2008
Tallentaja	Miia Hinnerichsen	Tallennuspvm	29.1.2008

Kunta	Pirkkala	Kohdenumero	8
Kylä	Partola	Kiinteistötunnus	604-412-1-315
Osoite		Alue	Pere
Partolantie 4		Peruskartta	
Aluetyyppi	Asuinalue	Koordinaatit	
Kohdetyyppi		Rakennusten lukumäärä	1
Huvila/omakotitalo		Rakennuksia inventoitu	1
Hist.tilatyyppi	Kartano		
Nykyinen tilatyyppi	Tontti		

Historia

Osoitteessa Partolantie 4 sijaitseva omakotitalo sijaitsee Partolan kartanon mailla. Kartano muodostettiin vuonna 1690 kolmesta tilasta: Kaupista, Rotjalasta ja Patalasta. Perustajana oli majuri Nils Pfaler. Partolaa ovat omistaneet Pfaler-suvun lisäksi mm. Späre-, Johanson- ja Palmroth -suvut.

Palmrothin suvulle Partolan kartano siirtyi vuonna 1891. Taloa isännöivät Hannes ja Hilma Palmroth. Heidän vanhin poikansa Pentti aloitti kenkien teon kartanon puisessa huvilassa vuonna 1928. Toiminnan laajentuessa 1930-luvun lopulla rakennettiin isonmäen pohjoisrinteeseen kaksikerroksinen tiilinen tehdasrakennus, jota vielä 1950-luvulla laajennettiin ja korotettiin. Pentti Palmroth johti ulkomaillekin laajentunutta kenkäteollisuusyritystä aina kuolemaansa, vuoteen 1968 asti.

Pentti Palmrothin pojat Pertti ja Juhani johtivat perimäänsä yritystä ensin yhdessä, mutta sitten yritys jaettiin siten, että Partolan kenkätehdas tuli Juhani Palmrothin ja Hämeen kenkätehdas, nykyinen Hamken Oy, Pertti Palmrothin johtoon. Partolan kenkätehtaan toiminta jatkui vuoteen 1986 asti, jonka jälkeen kenkiä ja laukkuja on tehty Pentti Palmrothin omistamassa Hamken Oy:ssa Tampereen Sarankulmassa.

Talo Palmroth rakennettiin vuonna 1968 Kenkätehtaan omistajasuvun asuintaloksi. Rakennus on sittemmin todennäköisesti vaihtanut omistajaa. Nykyinen omistaja ei ole tiedossa.

Ympäristö

Talo Palmroth sijaitsee hienolla paikalla, Isomäen pohjoisrinteellä. Sen lähiympäristöön on viime vuosina rakennettu useita uudisrakennuksia ja parhaillaan rinteeseen sen eteläpuolella rakennetaan kahta omakotitaloa. Entinen Partolan kenkätehdas, joka on nykyisin asuintalona sijaitsee rakennuksen kaakkoispuolella. Tontilla on vanhoja rakennusten kivijalkoja sekä vanha maakellari (?).

Kuvaus

Talo Palmroth valmistui 1960-luvun lopussa. Rakennus on yksikerroksinen, kellarillinen ja tasakattoinen. Rakennuksen suunnittelusta vastasi arkkitehti Pekka Ilveskoski.

Kunta	Pirkkala	Kohdenumero	9
Kylä		Kiinteistötunnus	
Partola		604-412-1-155	
Osoite		Alue	
Pereentie 4		Pere	
Aluetyyppi	Ranta-alue	Peruskartta	
Kohdetyyppi		Koordinaatit	
Huvila/omakotitalo			
Hist.tilatyyppi	Kartano	Rakennusten lukumäärä	1
Nykyinen tilatyyppi	Tontti	Rakennuksia inventoitu	1

Historia

Villa Palmroth sijaitsee Partolan kartanon mailla. Kartano muodostettiin vuonna 1690 kolmesta tilasta: Kaupista, Rotjalasta ja Patalasta. Perustajana oli majuri Nils Pfaler. Partolaa ovat omistaneet Pfaler-suvun lisäksi mm. Spåre-, Johanson- ja Palmroth -suvut.

Palmrothin suvulle Partolan kartano siirtyi vuonna 1891. Taloa isännöivät Hannes ja Hilma Palmroth. Heidän vanhin poikansa Pentti aloitti kenkien teon kartanon puisessa huvilassa vuonna 1928. Toiminnan laajentuessa 1930-luvun lopulla rakennettiin isonmäen pohjoisrinteeseen kaksikerroksinen tiilinen tehdasrakennus, jota vielä 1950-luvulla laajennettiin ja korotettiin. Pentti Palmroth johti ulkomaillekin laajentunutta kenkäteollisuusyrittäjästä aina kuolemaansa, vuoteen 1968 asti.

Pentti Palmrothin pojat Pertti ja Juhani johtivat perimäänsä yritystä ensin yhdessä, mutta sitten yritys jaettiin siten, että Partolan kenkätehdas tuli Juhani Palmrothin ja Hämeen kenkätehdas, nykyinen Hamken Oy, Pertti Palmrothin johtoon. Partolan kenkätehtaan toiminta jatkui vuoteen 1986 asti, jonka jälkeen kenkiä ja laukkuja on tehty Pentti Palmrothin omistamassa Hamken Oy:ssä Tampereen Sarankulmassa.

Villa Palmroth on rakennettu Palmroth suvun huvila ja asuinrakennukseksi todennäköisesti 1940-luvulla. Partolan kartanosta lohkaistu tila on nimeltään Pertinranta. Villa Palmrothin pohjoispuolisesta Partoniemessä sijaitsevasta huvilasta (Pereentie 8) käytetään usein myös nimeä Villa Palmroth, vaikka oikea nimitys on Partoniemi.

Ympäristö

Villa Palmroth sijaitsee Pyhjärven rannassa Partoniemen itäpuolella, lähellä Tampereen kaupungin rajaa. Partolan ranta-alueella on harvahkoa omakoti- ja huvila-asutusta. Rakennuksen luoteispuolelle on viime vuosina valmistunut isokokoinen omakotitalo.

Kuvaus

Villa Palmroth on kaunis rapattupintainen rakennus, joka muodostuu kolmesta rakennuksen osasta. Pääosa on suorakaiteen muotoinen, yksikerroksinen ja aumakattoinen. Luoteiskulmaan on liitetty pulpettikattoinen autotalli ja koilliskulmaan tasakattoinen laajennusosa ja avokatos. Ikkunoissa on upeat ikkunaluukut. Rakennuksen

Lähteet ja kirjallisuus

Lähteet

Asema- ja yleiskaavat. Pirkkalan kunta.

Peruskartta. Pirkkalan kunta.

Rakennuslupapiirrokset. Pirkkalan kunta.

Painamattomat tutkimukset

Pirkkalan rakennetun kulttuuriympäristön selvitys 2002. Osat I-II. Jari Heiskanen. Pirkanmaan maakuntamuseo, kulttuuriympäristöyksikkö, Tampere 2002.

Kirjallisuus

Koivuniemi, Jussi, Kaarninen, Mervi, Kaarninen, Pekka, Nokian ja Pirkkalan historia : yhteinen Pirkkalan pitäjä 1865-1921 ja kuntien erilliset vaiheet 1990-luvulle. Nokian kaupunki ja Pirkkalan kunta, Nokia ja Pirkkala 1994.

Pirkanmaan kulttuurihistorialliset kohteet. Tekijät Putkonen, Lauri ja Tampereen seutukaavaliitto. 3. p. Tampereen seutukaavaliitto, Tampere 1990.

Pirkkalan seurakunnan vaiheita 80 vuoden ajalta Toim. Juhani Husa et al. Pirkkalan seurakunta, Jyväskylä 2004.

Pitkin poikin Pirkkalaa : pitäjänlukemisto. Pirkkalan kunta, Jyväskylä 1997.

Liite 1: Hakemisto

Inventoidut kohteet ja alueet

Hakemisto helpottaa kohteiden tietojen löytämistä selvityksestä. Kohteiden numerointi on sama kuin selvityksessä. Kohteet on nimetty mahdollisimman havainnollisesti. Lisäksi kohteista on annettu osoitetiedot. Sulkeissa oleva nimi viittaa kohteen maarekisterikylään ja sivunumero tämän selvityksen sivuun, jossa kohdetta käsitellään. Kohteiden sijainti kartalla, ks. Liitekartta 1: Inventoidut kohteet ja alueet s. 3.

Inventoidut alueet:

- Huovin asuinalue, (Naistenmatka), s. 12.
- Kyöstin asuinalue, (Naistenmatka), s. 16.
- Loukonlahden asuinalue, (Haikka), s. 8.
- Pirkkalan keskusta, kuntakeskus, (Naistenmatka), s. 21.
- Turrin asuinalue, (Naistenmatka), s. 26.

Inventoidut kohteet:

1. Koulukeskus, Koulutie 8, (Naistenmatka), s. 30.
2. Kunnanvirasto, Suupantie 11 ja virkailijatalo, Koulutie 4, (Naistenmatka), s. 33.
3. Pirkkalan uusi kirkko, Perkiöntie 40, (Naistenmatka), s. 36.
4. Suupankujan kerrostalot, Suupankuja 1 ja 8-18, (Naistenmatka), s. 40.
5. Tuuliniemen huvila, Virkaniementie 9, (Naistenmatka), s. 43.
6. As Oy Kotkanpesä, Partolantie 8, (Partola), s. 46.
7. Partoniemi, Pereentie 8, (Partola), s. 49.
8. Talo Palmroth, Partolantie 4, (Partola), s. 52.
9. Villa Palmroth, Pereentie 4, (Partola), s. 55.